

Úvaha na téma ochrana duševního vlastnictví

29.září 2005 Milan Cabrnach

Instituce EU již několik měsíců projednávají návrh směrnice o patentovatelnosti vynálezů realizovaných počítačem. Seznámil jsem se s argumenty podporujícími, i argumenty odmítajícími návrh směrnice. Téma, zkráceně nazývané softwarové patenty, vyvolalo širokou odbornou diskusi.

Je zřejmé, že problematika navrhované směrnice je velmi komplikovaná. V tuto chvíli nebylo nalezeno žádné ideální řešení. Všechna řešení, která byla navržena a o nichž budeme hlasovat, mají svá pozitiva i negativa.

Náš život se v posledních několika desetiletích velmi rychle mění. Velká část naší reality se přesunula z tak dobře známého hmatatelného materiálního prostředí kladiv a kovadlin, motorů či knih do prostředí virtuálního, mnohým z nás tajemného světa pamětí, procesorů, čipů a diskových polí, počítačů. V každém prostředí je třeba chránit vlastnictví a jeho nedotknutelnost.

Duševní vlastnictví je jednou z forem vlastnictví a jeho nedotknutelnost musí být chráněna stejnou mírou jako nedotknutelnost vlastnictví jiného.

Jako politici se často setkáváme s povrchní představou, podle které by se společnosti žilo snadněji, pokud by se nedotknutelnost vlastnictví „ve veřejném zájmu“ porušila. Jistě by se snadněji stavěly silnice, přehrad, či průmyslové zóny, pokud by byla porušena nedotknutelnost vlastnictví nemovitostí.

Pokud porušíme práva autorů knih či písní, milióny občanů se snadněji dostanou k literatuře či hudbě. Kdybychom sebrali vlastníkům patentů na léky jejich právo, miliardy lidí celého světa by dostaly levnější léky. Stejně tak, pokud bychom neumožnili objevitelům v počítačovém světě chránit jejich vlastnická práva k těmto objevům, mohli bychom všechny jejich objevy bez zábran užívat ke svému prospěchu. Ve skutečnosti je náš svět jiný. Vlastnictví musí zůstat nedotknutelné a jeho nedotknutelnost musí být chráněna. Ochrana a nedotknutelnost vlastnictví je tím pravým veřejným zájmem, je nezbytnou podmínkou invence a investic. Bez ochrany duševního vlastnictví bychom měli méně knih, méně písní, méně vynálezů i méně skvělých nových a účinných léků.

Některým osobně zainteresovaným odborníkům je to možná nepříjemné, ale ochrana duševního vlastnictví v oblasti vynálezů musí být stejná ve světě materiálním i ve světě počítačů.

Návrh, který je předložen, je výsledkem mnoha jednání na různých úrovních. Jsem přesvědčen, že je nejméně tak dobrý, jako další předkládané varianty, a proto ho podpořím.